

SLOVENSKI NAROD

Ishaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti a Din 2.—, do 100 vrt Din 2.50, od 100 do 300 vrt a Din 3.—, večji inserati peti vrt Din 4.—, Popust po dogovoru, inserati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za uvozništvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne Cerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

NAD EVROPO SE ZBIRAJO ČRNI OBLAKI

Silen odmev padca Brüningove vlade v Nemčiji — Desničarski kurz v Nemčiji vznemirja vse prijatelje miru in mednarodnega sodelovanja

Berlin, 31. maja. Nemška državna vlada pod predsedstvom dr. Brüninga je včeraj podala ostavko. Dočim se je še par dni poprej naglašalo, da ni pričakovati nikakih važnejših izprememb v vladi, ki naj bi se samo izpopolnila. Odločitev o tem bi bila morala pasti ob priliki razgovora, ki ga je imel dr. Brüning v nedeljo dopoldne s predsednikom republike Hindenburgom. Hindenburg se je zadnje dni mudil na svojem posestvu v vzhodni Prusiji, kjer je bil izpostavljen neprestanemu vplivu narodnih socialistov in veleposestnikov. To je imelo za posledico, da je svoje mnenje dokaj izpremenil in odklonil pristane na predloge, ki jih je stavil dr. Brüning glede izpopolnitve vlade in nadaljnjega vodstva državne notranje in zunanje politike. Včeraj dopoldne se je vršila kratka seja vlade, na kateri je dr. Brüning svojim ministrskim tovarišem poljski položaj, nakar so soglasno sklenili, da poda ostavko celokupna vlada. Opoldne je odšel dr. Brüning ponovno v avdijenco k Hindenburgu in mu izročil ostavko vlade. Hindenburg je ostavko takoj sprejel.

Že v teku popoldneva so se pričele konzultacije. Posvetovanja, ki jih je imel Hindenburg s predsednikom državnega zbora in z zastopniki državno-zbornih frakcij, so bila zgolj formalna. To se je videlo že po tem, da so avdijske posameznih parlamentarnih voditeljev trajale komaj po 6 do 10 minut. Splošno se misli, da je bilo glede sestave nove vlade že v naprej vse dogovorjeno. Le glede zunanje ministrstva odločitev še ni padla. Nacionalistični krogi so namreč računali s tem, da bo dr. Brüning še nadalje obdržal vodstvo zunanje politike, kar pa je sam odločno odklonil in je še snoči odpoštoval iz Berlina, da bi se tako odtegnil vsakemu nadaljnjemu prigorjanju.

Po splošni sodbi parlamentarnih krogov bo sestavljena izrazito desničarska agrarna vlada, ki se bo opirala na narodne socialiste.

Silen odmev v Franciji

Pariz, 31. maja. Ostavka nemške vlade je potisnila v ozadje vse druge dogodke in tvori danes predmet glavne pozornosti vse francoske politične javnosti. Celo vprašanje bodoče francoske vlade je stopilo v ozadje. Listi objavljajo obširna poročila iz Berlina, katerim dodajajo svoje komentarje ter opozarjajo na silno resnost položaja ne samo za Nemčijo, marveč za vso Evropo.

Socialistični »Populaire« naglašajo, da Hitler samo še čaka, da napoči njegova ura. Zamj je prihodnja nemška vlada samo prehodnega značaja in most, po katerem bo prišel do toliko zaželeni oblasti. Nad Nemčijo se zbirajo zelo črni oblaki, nevihta pa se lahko razširi tudi na njene sosedje.

Zadnja republikanska vlada je izdihnila.

Radijalna »Republique« poudarja, da ni vzroka za vznemirjenje. Francozi se morajo naučiti gledati tudi neprijetnim dogodkom mirno v obraz in hladnokrvno napraviti svoje sklepe. Dogodki v Nemčiji pa nujno narekujejo čim prejšnji sporazum med Francijo in Italijo. Nacionalistični »Figaro« piše, da je v Nemčiji napočila zopet predvojna doba. Stari pruski duh je zopet dobil nadmoč nad demokracijo.

To gotovo ne obeta nič dobrega. »Vice-toire« pa piše, da bi bila Francija lahko preprečila razmah Hitlerjevega pokreta, če bi bila pravočasno dovolila Nemčiji primerne koncesije. Danes je za to prepozno, treba bo napeti vajeti, da se ohrani evropsko ravnotežje.

Pariz, 31. maja. Na kongresu socialistične stranke je imel snoči Leon Blum velik govor, v katerem se je dotaknil tudi izprememb v Nemčiji in aglašil, da je sedaj, ko prihaja v Nemčiji na krmilo nacionalizem, splošna razorožitev bolj potrebna kot kdaj poprej. Prvo vprašanje pa je sedaj, ali bo mednarodno sodelovanje z Nemčijo sploh še mogoče.

Mučno presenečenje v Londonu

London, 31. maja. Padec Brüningove vlade je izzval v tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih silno mučno presenečenje. Nihče ni računal s tem, da bi prišlo v Nemčiji do tako dalekosežnih izprememb na predvečer lausanske konference in po nedavni zmagi dr. Brüninga v državnem zboru.

V londonskih političnih krogih so mnenja, da je s tem postavljena vsa Evropa pred popolnoma nov položaj, ki ne bo ostal brez dalekosežnih posledic za mednarodne odnose.

Angleška vlada je imela takoj, ko je prispela prva vest o padcu Brüningove vlade, dolgotrajno sejo, danes dopoldne pa se je ponovno sestala, da se posvetuje o položaju, ki je nastal z odstopom g. Brüninga. Macdonald se je odločil prekiniti svoj dopust in se bo takoj vrnil v London.

V angleških krogih vlada velika bojazn, da bo zaradi izprememb v Berlinu propadla lausamska konferenca. Macdonald bo storil vse, da to prepreči.

Vsi današnji listi posvečajo dogodkom v Nemčiji obširna poročila. Soglasno

obžalujejo padec Brüningovega kabineta in izražajo veliko skrb za bodočnost. »Times« izraža toplo priznanje Brüningu, ki je pravi kancelar nemške republike, ki ni padel zaradi nezaupnice v državnem zboru. List podčrtava to kot zelo značilno okolnost za razmere, ki so zavladale v Berlinu. V razpravi o posledicah izprememb v vodstvu nemške državne politike, opozarja list na nedavni govor dr. Brüninga, v katerem je naglasil, da Nemčija sploh ne misli več na obnovo reparacijskih plačil. Če bo nova nemška vlada odklonila to načelo, potem je sporazum na lausanski konferenci nemogoč in Evropa se lahko pripravi na nove še hujše dogodke.

»Financial News« naglašajo, da je bil Brüning edini mož, pod čegar vodstvom

Posvetovanje finančnih strokovnjakov v Parizu

Prpriprave za lausansko konferenco. — Prvi sestanek je bil posvečen avstrijski finančni krizi

Pariz, 31. maja. g. Finančni strokovnjaki zakladnih uradov velesih in finančni odbor Društva narodov so se včeraj popoldne ob pol 5. v zavodu za mednarodno sodelovanje sestali na napovedano konferenco, ki naj bi pripravila lausansko zasedanje. Pod predsedstvom francoskega delegata in namestnika glavnega tajnika Društva narodov Avenola se je vršila formalna seja, na kateri je bil najprej švicarski

finančni minister Musy izvoljen za predsednika. Seja je bila nato proglašena za tajno in je obravnavala ekspozice holandskega finančnega strokovnjaka van Tongena o finančnem položaju Avstrije. Meritorno delo konference se bo pričelo šele potem, ko bodo zbrani vsi delegati. Danes pričakujejo prihod češkoslovaškega delegata dr. Pošpila in Italijana Beneduceja.

Angora, 30. maja. V tukajšnjih političnih krogih trdijo, da sta turška ministra v Rimu med drugim dosegla posojilo v znesku 450.000 funtov sterlingov. Italijanska vlada bo dala polovico tega zneska takoj, drugo polovico pa v rednih obrokih tekom enega leta. Vest o posojilu še ni potrjena.

Rim, 31. maja. Razgovori med turškimi in italijanskimi državni in politiki so trajali skoro ves pretekli teden. Razen na politično so se nanašali tudi na gospodarsko sodelovanje. Za pospeševanje trgovine med Italijo in Turčijo bo v kratkem ustanovljena posebna mešana komisija, ki bo morala realizirati program, kakor je bil določen na poslednjih rimskih sestankih. Program

bi bila Nemčija lahko prestala sedanje hude čase. Z njim je izginil obenem zadnji nasip proti levičarskemu in desničarskemu radikalizmu, ki je dobil sedaj v Nemčiji prost razmah. Če bližnja bodočnost bo pokazala, po kateri poti bo krenila Nemčija.

Bojazn v Ameriki

Washington, 31. maja. V vsej Ameriki je izzvala nepričakovana demisijska Brüningove vlade silno presenečenje. Oficijski ameriški krogi se zanimajo zlasti za to, kako bo rešena vladna kriza, boječ se, da se bodo zaradi tega pogajanja glede reparacij in vojnih dolgov zelo zavlekla. V oficijelnih krogih pa prevladuje mnenje, da tudi bodoča desničarska vlada v Nemčiji v zunanji politiki ne bo mogla po drugi poti, kakor po oni, po kateri je hodil dr. Brüning.

Republikanski sistem je padel...

Berlin, 31. maja. General Göbbels je snoči govoril na zborovanju narodnih socialistov o političnem položaju v Nemčiji in med drugim naglašal, da je s padcem Brüningove vlade padel dosedanj republikanski sistem in da je nastopila doba temeljite izpremembe režima. Napočila je ura, ko morajo narodni socialisti prevzeti vodstvo državne politike. Prva njihova zahteva je razpust državnega zbora in razpis novih volitev.

Hitlerjevski prevratniki ne bodo obtoženi

Leipzig, 31. maja. AA. Proti bivšim napadnim oddelkom nacionalsocialistične stranke je bila nedavno tega uvedena preiskava zaradi veleizdaje. Obtožbo v tem smislu je zahtevalo prusko notranje ministrstvo na podlagi gradiva, ki ga je tekom preiskave našlo redarstvo. Vrhovni državni tožilec je sedaj zavrnil obtožbo, češ da gradivo, ki ga je redarstvo zaplenilo, ni zadostno za podobno obtožbo proti bivšim napadnim oddelkom nacionalsocialistične stranke. O tem sklepu je bila obveščena tudi politična policija na Pruskem. Ta sklep pa ne zadeva prepovedi teh napadnih oddelkov, ker je razpustitveni odlok nemške državne vlade izdal iz drugega razloga, iz razloga namreč, da poleg državne brambe ne sme obstajati še posebna zasebna vojska.

Bolgarski zemljoradniki za sodelovanje z Jugoslavijo

Veliko zborovanje v Sofiji. — Zbližanje med Bolgarijo in Jugoslavijo je državna nujnost

Sofija, 31. maja. AA. Včeraj se je v gledališču »Odeon« v Sofiji vršilo veliko zborovanje zemljoradniške skupine »Aleksander Stambolijski«, ki se ga je udeležilo okoli 3000 ljudi, po večini kmetje iz okoliških vasi. Zemljoradniški poslanec Georgij M. Dimitrov je imel v daljšem govoru orisal notranji in zunanji položaj Bolgarije. Govorec o

bolgarskem zunanjem položaju je dr. Dimitrov med drugim naglasil, da je zbližanje med Bolgarijo in Jugoslavijo državna neobhodnost. Bolgarija mora prenehati biti orožje v rokah vesisli ki imajo svoje interese, da bolgarski narod ne živi v dobrem razmerju z bratskim narodom v Jugoslaviji.

Pred sestavo nove francoske vlade

Socialistične zahteve za sodelovanje z radikali. — Herriot ima svobodne roke

Pariz, 31. maja. Vodja radikalov je po agenciji »Havas« objavil, da mu je večina radikalne stranke pustila povsem svobodno izbiro glede sestave nove vlade. Herriot ni prevzel nikakršnih pogojev lastne stranke. Tudi nobena druga stranka mu doslej direktno še ni postavila nikakih pogojev. V splošnem zadržanje radikalne stranke ne bo vplivalo na sestavo novega kabineta ali celo levičarskega režima. Takozvani Mladoturki in radikalni stranki nimajo mnogo pristašev. Zato ni odločilna

njihova želja, da se sestavi vlada kartela.

Na zborovanju socialističnih radikalov je imel bivši ministrski predsednik Painlevé govor, v katerem je razpravljajal o problemih dolgov in reparacij. Najboljša rešitev teh problemov bi bila splošna likvidacija. Da pa se prepreči, da bi Nemčija, osvobodjena svojih obveznosti, postala nevaren konkurent, bi se morala uvesti neka mednarodna kompenzacijska blagajna, ki bi vzdrževala gospodarsko ravnotežje med vsemi državami.

Amerika zahteva plačilo zaostalih dolgov

Poset ameriškega poslanika pri Tardieuu — Tardieu ga je postal k Herriotu — Številne konference in posvetovanja

Pariz, 31. maja. Včeraj so se vršile v Parizu med ministrskim predsednikom Tardieuem in raznimi diplomati številne konference. Tardieuja so posetili tudi številni politiki. Posebno pozornost je zbudil razgovor, ki ga je imel s Tardieuem ameriški poslanik Edge. Zahteval je v imenu ameriške vlade, naj Francija čimprej uredi odplačilo onih dolgov, ki so bili zaradi Hooverovega moratorija za leto dni odloženi. Tardieu je odvrnil, da to vprašanje že presega njegovo kompetenco, ker vodi on samo še tekoče posle ter je napotil ameriškega poslanika k Herriotu. Poslanik Edge je nato res posetil tudi Herriota, ki pa mu je izjavil, da mora to zadevo še najprej pro-

učiti, ker mu dosedaj v podrobnosti ni znana in ker še ni prevzel vladnih poslov. Ameriški poslanik je prosil, naj rešitev te zadeve pospeši, ker bo meseca junija odpoštoval v Washington, da poroča vladi. Tardieu je pozneje sprejel tudi nemškega poslanika Höschla, s katerim je razpravljajal o splošnem političnem položaju. Naposled je posetil ministrskega predsednika Tardieuja še francoski poslanik na Dunaju Clausel, ki je poročal o finančnem položaju Avstrije. Davi sta Tardieu in Herriot skupno odpoštovala iz Pariza. V političnih krogih sodijo, da sta odpoštovala kam v okolico, kjer bosta razpravljala o vladnih poslih.

Dan hudih nesreč v Italiji

Eksplozija v municijski tovarni italijanske vojne mornarice. — Avto zavozil v brzovlak. — Smrtna nesreča v kamnolomu

Rim, 31. maja. g. V municijski tovarni italijanske vojne mornarice v Tarentu se je pripetila huda eksplozija. Skupina delavcev je bila zaposlena z izdelovanjem velikih izstrelka za ladijske topove, ki vsebuje 32 kg eksplozivnih snovi. In dosejal nepojasnjene vzroke je granata eksplozirala s strašnim pokom, obenem pa se je dvignil v zrak ogromen steber ognja. Delavci, ki so priskočili na pomoč, so našli 9 tovarišev deloma hudo, deloma lahko ranjenih. Na tleh je ležala ena ženska

že mrtva. Nekaj ranjenih delavcev vstaj med življenjem in smrtjo.

Milan, 31. maja. g. Na cestnem prelazu blizu Padove je brzovlak zavozil v osebn avtomobil ter ga popolnoma razbil. Tri potnike je lokomotiva vlekla 150 metrov daleč in jih raztrgala na kose.

Rim, 31. maja. g. V kamnolomu pri Massi Carrari je ogromna skala pokopala dva delavca. Kljub takojšnji pomoči sta bila oba mrtva in so ju mogli spraviti izpod skale samo kot trupla.

Bolgarija ustavila plačilo reparacij

Pariz, 31. maja. g. »Matin« poroča iz Ate, da je Bolgarija včeraj oficijelno obvestila grško vlado, da ne more izvršiti plačil na reparacijski račun po obstoječih pogodbah. Grška vlada je podzela zaradi tega po svojih zastopnikih v Sofiji korake pri bolgarskih oblasteh.

Hitlerjeva zmagava v Oldenburgu

Berlin, 31. maja. g. Deželne volitve v Oldenburgu so prinesle Hitlerju absolutno večino. Od 48 mandatov v dežel. zboru je dobil 24 mandator. V primeru z volitvami, ki so se vršile lani, so nacionalni socialisti pridobili pet novih deželnih poslancev. Socialni demokratje in centum so izgubili po dva mandata, komunisti pa enega. Ostale stranke so ohranile svoje pozicije. Razmerje med posameznimi strankami v deželnem zboru je sedaj: nacionalni socialisti 24 (prej 19), socialni demokratje 19 (11), centum 7 (9), nemški nacionalci 2 (2), komunisti 2 (3), državna stranka 1 (1), in kmetijska stranka 1 (1).

Protizidovski izgredi na Dunaju

Dunaj, 31. maja. AA. Danes popoldne so nacionalni socialisti vnovič poskušali napasti žide v židovski ulici, kjer imajo večinoma svoje trgovine. Vendar so bili tudi topot od židov odbiti. Židje so najprej zaprli svoje trgovske obrate, nato pa s pacami razgnali nacionalne socialiste in jih pri tem več ranili.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

Devize: Amsterdam 2272.07 — 2283.43, Berlin 1323.52 — 1337.32, Bruselj 784.05 — 787.99, Curih 1097.35 — 1102.85, London 206.56 — 208.16, Newyork (ček) 5578.50 — 5606.76, Pariz 221.32 — 222.34, Praga 166.12 — 167.98, Trst 287.30 — 289.70.

INOZEMSKA BORZE.

Curih. Beograd 9.05, Pariz 20.16, London 18.84, Newyork 510.50, Bruselj 71.45, Milan 26.28, Madrid 42.18, Amsterdam 207.05, Berlin 120.80, Sofija 3.70, Praga 15.14, Varšava 57.35, Bukarešta 3.06.

Pokojsninsko zavarovanje delavcev

pomeni akt socialne pravičnosti v veliko korist zavarovanih delavcev, narodnega gospodarstva, občin in države

G. Milan Glaser, generalni direktor SUOR-a, je imel na novo ravnanje SUOR-a, imenovano po ministru socialne politike in narodnega zdravja, obsežen nagovor, v katerem je podal pregled zadnjih treh let delavskega zavarovanja in opisal vpliv sedanje gospodarske krize na razvoj delavskega zavarovanja.

Predno navajamo posamezne faktorje, ki so nepovoljno vplivali na delavsko zavarovanje, hočemo omeniti, kako majhna je ekonomska moč našega delavca in kako slab konzument je naš delavec.

Povprečno število zavarovanih delavcev v letu 1931 je znašalo 609.190. Od teh je imelo dnevni zaslužek do 11.60 Din 98.781 delavec, (vštetih so vajenci, otroci in nekaj žena). Z zaslužkom nad 11.60 do 20 Din dnevno (ali 70 do 120 Din na teden) je bilo 124.357 delavcev. Z zaslužkom nad 20 do 34 Din dnevno (ali 126 do 204 Din tedensko) 165.521 delavec. Z zaslužkom nad 34 do 48 Din dnevno (ali 210 do 288 Din tedensko) 102.562 delavcev. Z zaslužkom nad 48 Din dnevno je bilo samo 117.869 delavcev in nameščencev. Ta položaj se slabša od dne do dne, ker opazujemo dan za dan padanje delavskih plač zlasti izpod 120 Din tedenskega zaslužka.

Pri presoji razmer, v katere je zašlo naše delavsko zavarovanje, moramo naglasiti, da nekateri novi zakoni in drugi predpisi obvezujejo delavsko zavarovanje na izdatke, katerih zakonodajalec ob legislaciji ZZZ-a sploh ni mogel predvideti. Za take izdatke delavsko zavarovanje nima nobenega kritja. Tako n. pr. zakon o pobujanju nalezljivih boleznih določa, da delavsko zavarovanje nosi bremena (hranarine itd.) onih zavarovancev, ki so izolirani radi profilakse epidemij. Zakon o bolnišnih določa, da delavsko zavarovanje plača pristojbine tudi za one bolnike, ki bolujejo na duševnih boleznih, odprti tuberkulozi in veneričnih boleznih. Isti zakon določa nadalje, da je SUOR dolžan iz svojih sredstev dati dolgotrajne kredite za zidanje in razširjanje državnih in banovinskih bolnic. Samo po sebi se razume, da se bo pri reviziji ZZZ-a moralo upoštevati novo stanje in novi predpisi.

Tudi k obveznosti zavarovanja je treba nekaj pripomniti. Z zakonom o nujni izvedbi javnih del so izločeni iz obveznosti zavarovanja delavci pri javnih delih izveniški one delavce, ki delajo po nalogu podjetnikov. Ravno tako je odrejeno s pravilnikom o dajanju hitre pomoči siromašnemu prebivalstvu v krajih, ki trpe pomanjkanje, da oni, ki so pri tem zaposleni, ne spadajo v zavarovanje. SUOR je zavzel stališče, da so vsi ne glede na namen javnih del zavezani zavarovanju in je napravil pri merodajnih faktorjih primerne korekture.

Jasno je, da se z zviševanjem prispevkov in zmanjševanjem podpor delavskega zavarovanja ne more rešiti, nepravilni, ampak da je potrebna revizija ZZZ-a. Specifno za uvedbo pokojninskega zavarovanja delavcev bi se sistem našega socialnega zavarovanja izpopolnil in obenem bi se olajšalo izvajanje bolniškega zavarovanja. L. 1930 je bilo bolniško zavarovanje baš doseglo bilancno ravnotežje. L. 1931 je zašlo v deficit, ki ogroža vse naše delavsko zavarovanje. S pokojninskim zavarovanjem bi se razbremenila bolniška panoga, ker bi omenjeni in stari delavci dobili podpore iz pokojninskega namesto iz bolniške panoge. Procent upravnih stroškov bi se znižal najmanj za 20 do 25%.

Odlašanje pokojninskega zavarovanja pomeni velikansko moralno in ekonomsko škodo sami državi. Brez pokojninskega zavarovanja obremenjujejo onemogli in stari delavci ne samo bolniško zavarovanje, temveč poleg javne karitativnosti tudi občine in državo. Teža se dobro zavedajo naše občine. Samo iz dravske banovine se zavzema okrog 80 občin za uvedbo pokojninskega zavarovanja.

Višina oskrbnih stroškov v bolnicah povsod narašča. Oskrba v bolnici usmiljenih sester v Zagrebu znaša dnevno Din 30 za osebo. V Beogradu stane Din 32 — in v Ljubljani Din 32,50. Dnevna oskrba na klinikah znaša na podlagi naredbe prosvetnega ministra Din 41,50. Radi velikega števila zavarovancev, ki se zdravijo v bolnicah in na klinikah, stroški zdravljenja znatno naraščajo.

Stroški zdravil delavskega zavarovanja so prekomerno visoki. Zato se je SUOR odločil, da se poslužijo svoje pravice in ustanovi lastne lekarne v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu. Sam ta sklep je povzročil, da je lekarniška zbornica v Beogradu sklenila, da ne bo obnovila nove pogodbe o dobavi zdravil.

V poslovanju SUOR-a z denarnimi zavodi so bile radi znanih razmer neprestane težkoče. Zato se mora SUOR posluževati v poslovanju s svojimi krajevnimi organi poštne hranilnice. Večje zneske vloga SUOR samo v popolnoma likvidne zavode. Pri trgovski in kreditni banki v Sarajevu, ki je prišla v konkurz, znaša vloga SUOR-a Din 1.834.286,50, pri Zadrugi banki v Ljubljani, ki je v likvidaciji, pa Din 717.715.—.

Financijski zakon 1932/1933 je ukinil vse subvencije. Ostal je samo še prispevek države Din 60.000 za podpore rentnikov v inozemstvu.

Zaostanki na neplačanih prispevkih so narasli nad 170 milijonov Din. Pobiranje prispevkov je vedno težje. SUOR je dovolil glede na gospodarsko krizo gotove olajšave pri obročnem plačevanju zaostankov na prispevkih. Prispevki se morajo mnogokrat pobirati s pomočjo ručaja, ker

SUOR rabi dnevno nad milijon Din. Radi likvidacije mnogih obratov bo velik del prispevkov zastaral ali propadel. Odpisi prispevkov bodo zopet dosegli milijonske zneske.

Važno je vedeti, kako gospodarska kriza deluje na investicije v delavskem zavarovanju. Trenutno se zidajo samo uradne stavbe v Beogradu in Skoplju. Zidanje ostalih stavb se je moralo ustaviti radi pomanjkanja razpoložljivih sredstev. Pred kratkim je bilo vendar več zidarskih del gotovih. Leta 1928 se je začelo povečevanje sanatorija »Brestovac«, ki je končalo 1930 s stroškom Din 3.892.225. Zdravilišče je dobilo na ta način novih 67 postelj. Iste leta se je začela graditi uradna stavba v Karlovcu, ki je bila dograjena l. 1930 s stroškom Din 1.490.660. Leta 1929 je bil razširjen sanatorij »Kasindol« s stroškom Din 1.867.873. Iste leta so izgotovljeni ambulatoriji v Vel. Bečkereku za Din 647.331. Uradno poslopje v Mostaru je stalo Din 3.306.757, v Kragujevcu Din 5.498.377, v Somboru Din 2.814.163. Uradno poslopje v Beogradu je preračunano na 20 milijonov Din. Ravno kar otvorjena stavba v Mariboru stane 3.200.000. Kupna cena stavbe v Vrnjački Banji znaša Din 1.251.622. Kopalnice Radio-Therma Laško je stalo Din

Cvetje za košček kruha

Beda je prisilila siromašne ljudi s kmetov, da nosijo v mesto na prodaj pomladno cvetje

Ljubljana, 31. maja.

Pri nas bi niti ne vedeli kdaj je cvetoči maj, samo po koledarju vemo, kajti po naših ulicah ne zeleni niti več trava odkar so velemestne. Toda Ljubljana je dobro založena tudi s cvetjem, povsod ti ga ponujajo, na vsakem vogalu stoji kmečka cvetličarka, ki boječe ponuja češče že ovenjeno cvetje. Nobeno pomlad niso še tako »bombardirali« Ljubljane s cvetjem kakor letos.

Zjutraj romajo v Ljubljano cele procesije deklet, otrok in starejših žensk s celimi torovi cvetja. Dekleta nosijo na glavah velike pletene kovčge, dovajajo pa cvetje tudi z ročnimi vozički, nosijo ga v jerbasih, cekarjih in kosarjah. Dopolodne prodajajo cvetje ob Kresiji kar v špalirju, ponujajo ga ob vseh dohodnih na živilski trg, stiskajo se z njim na trotoarju Prešernove in Wolfve ulice, pa tudi v vežah stoji in nosijo to pisano blago po hišah.

Ob nedeljah in praznikih stoji otroci s cvetjem že od rane ure na promenadi, opoldne, ko se začne promenada praznični, pa odhajajo z izkupičkom treh, štirih dinarjev. Na Aleksandrovi cesti je stal okrog 10letni fant. Bil je tako slabo oblečen, da so visele cape raz njega, lasje so mu rasli že čez ušesa, boso nogo je pa imel obvezano z blatno krpo.

Redki so ga opazili. Stiskal se je k večjim vrstam, da ni bil napoti sprehajalcem in le od časa do časa se je opogumil in iztegnil roko s šopki.

— Hu kako je umazan! se je obregnila elegantna gospodična.
— Rožice, poceni! je dejal tiho.
— Odkod si prišel? ga je vprašal nekdo.
— S Posavja, ob 4. sem šel z doma.
— Ali si že kaj prodal?
— Ne še, samo neki gospod mi je dal dva dinarja.

V Prešernovi ulici je ponujala starejša ženska šmarnice.

Ciklon, nalivi in toča

Strahovito neurje je ubilo v nedeljo na Hrvaškem več ljudi in napravilo ogromno škodo

Nad vso Bosansko Krajino je divjalo v nedeljo zvečer strahovito neurje s ciklonom. V vasi Prijeka je zahtevalo neurje dve žrtvi. Kmet Gjorgje Miladinović in njegov 9letni sinček sta šla kakor ponevati tudi v nedeljo zvečer spat na seno. Ponoči je prihrumela nevihta, začelo je strahovito grmeti in padala je debela toča. Neurje je očeta in sinčka prebudilo. Kar je udarila strela v ekedenj, vnelo se je seno in hipoma je bil skedenj v plamenih. Takoj so prihiteli sosede, da bi pogasili požar ter poiščali očeta in sinčka, ki ju pa niso mogli najti. Šele ko je skedenj zgorel, so našli na pogorišču obžgani trupli neorečanih žrtev. Neurje je napravilo veliko škodo po vseh krajih banovine, zlasti v Bosanskem Petrovcu, Ključu, Mrkonjiću gradu in Kotor Varošu. Debeli toča je padala povsod, vihar je pa polomil mnogo drevoja in brzojavnih drogov. Več manjših kmečkih hišic se je porušilo, pa tudi na polju je škoda velika.

V noči od nedelje na ponedeljek je umrla v osiškem bolnišnici peta žrtev strasnege ciklona, ki je divjal v nedeljo popoldne v delu okraja Valpovo. Umrla je 13letna Zorica Andraković iz vasi Brodjanec. V isti vasi je zahtevalo neurje še drugo žrtev in sicer 11letnega Mijo Harambašića. V vasi Habjanovci je ciklon ubil 70letno Ružo Bošnjak in 50letno Teco Domanović, v vasi Sabatovci pa 10letnega Petra Višija. Ponoči so prepeljali v osiškem bolnico iz prizadetih vasi 20težko ranjenih.

V okraju Valpovo je najbolj trpela vas Habjanovci, kjer je ciklon do tal porušil 30 hiš. Škodo cenijo nad 30 milijonov Din. Samo v tej vasi sta dva ubita in 15 težko ranjenih. V vasi Brodjanec je ciklon do tal porušil 12 hiš, 30 jih je pa bolj ali manj poškodoval. V vasi Samatovci so po-

škodovane 3 hiše, 6 jih je pa do tal porušil. Samo v teh treh vaseh znaša škoda okrog 5 milijonov Din. Ciklon je ubil tudi mnogo živine in perutnine.

Tudi v Podravini je divjalo v nedeljo popoldne silno neurje, med katerim se je utrgal oblak. V okolici Podravskega Novigrada je padala debela toča, ki je oklestila vse trte po vinogradih in mlado žito ter druge poljske pridelke. Lilo je tako, da je voda zalila več hiš in gospodarskih poslopij.

Tudi v Virovitici in okolici so imeli v nedeljo silno neurje. Ze zgodaj zjutraj so se pripodili nad mesto črni oblaki, pa se je nebo po hudem nalivu zjasnilo. Popoldne je pa postalo nenkrat tako temno, da so morali po hišah prižgati luči. Kmalu se je vili ploha s točo, ki je napravila mnogo škodo po vinogradih in na polju. V Srednji Bački je padala v nedeljo debela toča, ki je uničila vse poljske pridelke.

Sokol

— Zletna razstava v Pragi. Uprava praških vzornih veleposojnih sporod, da priredi skupno s češkoslovaškimi sokolskim zvezom ob priliki 4X. vesoljskega zletnega razstava, ki bo otvorjena dne 18. junija in bo trajala do 10. julija. Posetnikom razstave, čeprav niso člani Sokola, je na podlagi posebne legitimacije priznan 33% popust na češkoslovaških železnih priložnostnih v Prago in nazaj in 50% popust na jugoslovanskih železnih priložnostnih nazaj. Ta popust velja za dobo od 14. junija do 14. julija in ga lahko uporabijo vsi, ki v tem času posejijo Prago. — Tozadevne legitimacije bo imel na razpolago konzulat češkoslovaške republike v Ljubljani

za ceno Din 30 vključno kolek, toda brez železniške kontrolne znamke, ki pa si ga posetniki lahko preskrbe v Pragi.

Slovinci v Ameriki

V Clevelandu so nedavno podirali visok dimnik tovarne Electric Illuminating. Pri delu je bilo zaposlenih osem delavcev, med njimi tudi štirje Slovenci in sicer 34letni Miha Durič, 34letni Miha Maršič, 32letni Joep Kaper ter Stefan Matacin. Stali so na odru v dimniku ter z električnimi kladivi razbijali železno ogrodje. Nenadoma se je porušil gornji del dimnika in prvi trije so strmoglavili 180 čevljev globoko, dočim se je Matacin v zadnjem hipu prijel za kavelj, na katerem je bil pritrjen oder, Maršiča in Kapa so potegnili mrtva izpod ruševin.

V Gordonu parku v Clevelandu so našli mrtvega Franca Škoda. Pokojni je bil star 46 let, zapustil je sina in hčerko. Doma je bil iz vasi Vinokorica pri Trebnjem, v Ameriki je bival 20 let.

V Clevelandu je umrl 6. maja Andrej J. Milavec. Za njim žalujejo mati in štirje bratje. — Iste dne je v Clevelandu umrl Janez Palešič, star 42 let. Pokojni je bil doma iz vasi Pušna pri Kanalu na Goriškem. — V mestni bolnišnici v Clevelandu je umrla Marija Oblak, rojena Jerina. Pokojna je bila rojena v Ameriki, stara je bila 21 let. Po skoraj štirimesečni boleznii je v Clevelandu umrl znan rojak Matija Šilc, star 70 let. Pokojni je bil doma iz vasi Zlebič, fara Ribnica.

Kakor smo že poročali, je v Detroitu Niki Soč ustrelil svojo ženo Danico in sebe. Zakonca sta zapustila tri nepreskrbljene otroke. Vzrok tragedije ni znan.

V Barbetonu, država Ohio, je umrla Antonija Polh, rojena Slama. Pokojna je bila doma iz vasi Kovčice, občina Slivje na Primorskem, stara je bila 28 let. Zapustila je moža in tri otroke. — V kraju Valley, država Washington, je 29. februarja nenadoma preminul Primož Logar. Pokojni je bil rojen v Gorjicah na Gorenškem, star je bil 61 let. — V Johnstownu je Miklavčičevi družini umrl sin Jože, star 23 let. — V istem kraju so pokopali Martina Korosca. Pokojni je bil rojen v Celju, star je bil 49 let. Zapustil je ženo in dve hčerki. — V Milwaukeeju je umrl Anton Starič, eden najstarejših slovenskih naseljencev. Pokojni je bil doma iz Radje vasi na Dolenjskem, star je bil 47 let. Zapustil je ženo, štiri sinove in dve hčerki. — V kraju St. Stephan je umrla Josipina Jan, rojena Kozel. Pokojna je bila rojena v Gorjah pri Bledu, v Ameriki je bivala že 50 let. — V Clevelandu so pokopali 61letnega Miha Črčka. Pokojni je bil doma iz Sadinje vasi pri Žužemberku, v Ameriki je bival 30 let. — V kraju Pierce je plaz kamenja zasul in ubil 34letnega Jožeta Poraka, po domače Urhovega z Vrh jezera pri Cerkljici.

Kino

Hansi Niese v filmu „Sladka tajnost“

Za filme z lepo vsebino je bila in bo naša publika vedno dovzetna. Eden takih redkih filmov z nepozabno krasno vsebino in dejanjem je Sladka tajnost, najnovejši film s sedanjim najboljšim karakterno igralko, predstaviteljico tipa materinstva in njene nedoumljive, globoke ljubezni, z dunajsko govorno igralko Hansi Niese. To, kar je Američanom Mary Carr, sivolasa majka, kateri se njena srčna dobrota vidi in bere že iz dobrih oči — to je Dunajčanom in Nemcem sploh Hansi Niese. V Ljubljani je njeno ime sicer še neznano, ljudje morda vedo o njej le, da je vdova po velikem, nedavno umrlem dunajskem umetniku Josefu Jarnu, toda čim jo bodo enkrat spoznali v prvem filmu, in to je baš njen lep film Sladka tajnost, bo postala mahoma popularna in priljubljena tudi pri nas. Hansi Niese — že to ime zadostuje danes na Dunaju — Berlinu in Pragi — da se polnijo gledališča ali kinematografi. Kot kaka magična sila deluje to ime na sto in stotisoče njenih znancev in navdušenih prijateljev. Hansi Niese ni sicer lepa — saj je že v letih — njeni sinovi so tudi že dorasli — toda čim se pojavi na odru ali na filmskem platnu, čim odpre svoja usta, čim upre v gledalce svoje dobre oči — je njena zmaga pri slehernem srcu zagotovljena. Ona je zmagovalka, da gane do solz tudi najtrše srce. S svojo dobroto, — milino, s svojim blagim glasom, pravo materinsko ljubeznijo in požrtvovalnostjo si pridobi slehernega človeka in mu postane simpatična. Pri tem pa nikari ne mislite, da je Hansi Niese dolgočasna! Niti najmanj ne! Ona ima toliko humorja, zna biti dovpitna in hudomušna, da so njeni filmi vedno tudi polni veselja in izredno zabavni. No, saj boste to sami prav kmalu videli in kakor po celim svetu, bo tudi v Ljubljani imel Hansi Niese istotako priljubljen in popularno. Premiera filma Sladka tajnost bo v Elitnem kinu Matici v četrtek 2. junija.

— Samo še danes veliki špijonažni film Pod lažno zastavo. Kljub velikemu zanimanju publike za vohunski film, ki ga predvaja Elitni kino Matica ob razprodanih predstavah, ostane ta film le še danes in jutri na programu, ker mora Matica oddati film naprej drugemu kinematografu. Zato naj pohite vsi, ki hočejo videti nevarno rovarjenje in tajinstveno delo špijonov, danes in jutri v kino Matico in si ogledajo tam film, ki je skrajno napet in zanimiv. Ker se predvaja ob tem filmu še izredno zanimiv zvočni tednik, ki nam predstavlja svečani pogreb umorjenega predsednika francoske republike Paula Doumera, nadalje izvolitev novega francoskega državnega poglavarja Alberta Lebruna ter druge važne in zanimive svetovne dogodke, je sedanji spored Elitnega kina Maticе priporočati vsakomur v ogled. V četrtek nov program in to prekrasen film Sladka tajnost.

Beležnica KOLEDAR.

Danes: Torek, 31. maja, katoličani: Anžela M., Bojслав; pravoslavni: 18. maja. DANASJNE PRIREDITVE. Kino Matica: Pod lažno zastavo. Kino Ideal: Zaprtlo. Francoski institut v Ljubljani: Predavanje gđ. Morin ob 21. DEŽURNE LEKARNE. Danes: Trnkoczy, Mestni trg 4; Ramor, Miklošičeva cesta 20.

Ujeti škorci na Poljanah

Ljubljana, 31. maja. Na lepem idiličnem vrtu na Poljanah je obesil v vrhove dreves ljubitelj ptic par valilnic, malih domov za ptičke, in res so v njih gnezdili škorci ter imeli tudi mlade. Pa jih je opazil brezsrčni ptičji koristolovec, ki so mu škorci s svojimi prijetnim žvrgolenjem vzbudili hrepenenje, da jih je pobral iz gnezda, zaprl v majhno kletko ter obesil na nižje drevo, da bi mu jih stari krmili dalje. Stari so jim v svoji veliki ljubezni sicer nosili črve in drugo hrano, toda z velikim strahom je bolj redko, tako da so bili ubogi ujetniki vedno lačni in nazadnje že tako izčrpani, da so, ko jih je našel ljubitelj ptic in jih izpustil so komaj počasi odleteli nazaj v vrhove dreves.

Nepopisna radost je zavladala med mladimi in starimi in rajanja, bolje rečeno, ptičjih pomenkov, kar ni hotelo biti konec. In vedno znova so sestradani mladici čekali in prosili jesti, a stari, videč jih proste, so jim neprenehoma nosili črve in druge dobrote.

Dva dni so še ostali na vrtu, da so si docela opomogli, potem so pa s starimi odleteli, najbrž daleč, kdo ve kam, gotovo pa tja, kjer bodo bolj varni pred zlobno človeško roko.

Tako se nam leto za leto praznično vsi vrtni od koristnih ptic in česar ne požre mačke, vrane, skobci itd., hočejo uničiti, oropati in pregnati razni ptičji koristolovci. Podpisano društvo dobiva dnevno številne ovadbe. Naj omenimo kratek dopis, ki se glasi: Obiščite gospoda X. X., krutega ptičarja, pa se boste kar za glavo prijeli... Zalostna je srčna kultura teh ptičjih roparjev, ki nas ne postavljajo v baš lepo luto in ki ne zaslužijo, da spadajo v pošteno človeško družbo.

Deželni zakon z dne 20. 7. 1910 v zaščito kmetijstvu koristnih ptic naj bi prekrizal račune vsem tem ptičjim lovcom. Podpisano društvo se pomnovo obrača s prošnjo do ljubiteljev ptic, posebno pa še na kmetijski oddelek banske uprave, upravo policije, učiteljsko in orožništvo na deželi, naj čim bolj intenzivno zasledujejo sovražnike koristnih ptic ter jih naznanijo pristojni oblasti, ki naj jih eksperimentalno kaznuje. Za Ljubljano in bližnjo okolico se pa lahko javi vsak tak primer tudi tajniku Društva za varstvo in rejo ptic pevk v Ljubljani, Poljanski nasip št. 16-1.

Narodno gledališče

DRAMA. Začetek ob 20. 31. maja, torek: Kralj Odispus. Red D. 1. junija, sredo: Kralj Odispus. Red C. 2. junija, četrtek: Produktorja sodenecov operne šole — dramski oddelek državnega konservatorija. Izven. Ljubljanska drama ponovi drevi ob 20. grško tragedijo Kralj Odispus za red D. Opozarjamo na prvo javno produkcijo dramskega oddelka operne šole državnega konservatorija v Ljubljani. Produktorja bo pod vodstvom prof. Sesta v četrtek 2. junija v dramskem gledališču. Vstopnice bodo od jutri dalje v predprodaji pri dnevnih blaginjah in operi. Cene izredno nizke; parterni sedeži po 7 in 10 dinarjev, balkonski po 6, galerijski po 4. Cela toča 25 Din. Dijaška stojišča po 2 Din.

OPERA. Začetek ob 20. 31. maja, torek: Zaprtlo. 1. junija, sredo: Zaprtlo. 2. junija, četrtek: Mala Floramya. Red E. 3. junija, petek: Zaprtlo.

Današnja operna predstava »Rusalka« je odpuščena zaradi obolelosti gozp. Josipa Gostiča. Zvečer ostane opera zaprta.

Mala Floramya se ponovi v ljubljanski operi v četrtek 2. junija za red E.

Brezposelnost. — Kaj pa delaš, prijatelj, da si se tako zredil? — Nič.

Med prijatelji. — Pomisli, Elza, on je dejal, da sem podobna anđelu z Rafaelove slike. — Prav je dejal, kajti tudi anđeli na Rafaelovi sliki so naličeni.

Dober grafolog. — Kaj je ugotovil grafolog iz tvoje pisave? — Prvič, da sem bogat, drugič, ko mi nisem izplačal masne nagrade, pa da sem skopuh.

Zakaj se je preselil. — Moral sem se preseliti, ker mi je gospodar znižal — najemnino. — Pa menda nisi znorel? — Zakaj bi znorel, ko mi je pa zaprl vodo in zamašil kanal, da mi je lahko znižal stanarino!

Senzacija. — Ali veste, da je zadel kap uradnika Kostnika? — Nemogoče, saj je bil suh kakor kost in koža! S čim se je pa tako razburil? — Plačo so mu povžiali.

Ali veste kdo in kaj je Hansi Niese

Ako je ne poznate še, prečitajte današnji članek pod rubriko »Kino« in oglejte si njen nepozabni film globoke materinske ljubezni!

Sladka tajnost

Premiera bo v
Elitnem kinu
Matici!

Dnevne vesti

— Odlikovanje češkoslovaškega prosvetnega ministra. Naš poslanik v Pragi dr. Prvoslav Grigorov je posetil te dni češkoslovaškega prosvetnega ministra dr. Dederjara in mu izročil red Jugoslovenske kraljevine I. stopnje s trakom.

— Izpraševalna komisija za državoslovni državni izpit v Ljubljani. Prosvetni minister je z odlokom z dne 13. maja 1932, P. br. 7715, imenoval za predsednika izpraševalne komisije za državoslovni državni izpit v Ljubljani g. dr. Pirkmajerja Otmarja, pomočnika bana dravske banovine, za podpredsednika iste komisije pa g. dr. Ellerja Frana, rednega univerzitetnega profesorja v Ljubljani. Z istim odlokom je imenoval za člane omenjene komisije: g. dr. Jurkoviča Josa, univerzitetnega docenta v Ljubljani, kot izpraševalca za ustavopravno vedo, upravno pravo in meddržavno pravo, g. dr. Tomšiča Ivana, univerzitetnega docenta v Ljubljani, kot izpraševalca za ustavopravno vedo in meddržavno pravo in g. Spindlerja Martina, pomočnika finančnega direktorja v Ljubljani, kot izpraševalca za finančno vedo.

— Nove telefonske zveze Maribora z inozemstvom. S sklepom prometnega ministra je uveden telefonski promet med Mariborom in Aflenzom, Feldbachom, Fernitzom, Strassom, Leobersdorfom v Avstriji. Pristojbina za navaden govor med Mariborom in Aflenzom in Leobersdorfom znaša 3.45 zl. fr., s Feldbachom, Fernitzom, Strassom pa 1.50 zl. fr.

4. in 5. junija

— Posebni vagoni za prevoz morskih rib. V Split so prispeli trije posebni vagoni, ki jih je nabavila prometno ministrstvo za prevažanje morskih rib. S tem bo zelo ustrezno primorskim ribičem, ker bodo lahko pošiljali ribe tudi v najoddaljene kraje, ne da bi se pokvarile. Ribarska zadruga »Split« začne te dni pošiljati ribe v novih vagonih v vsa večja mesta naše države.

— Hišno oziroma vrtno zavišanje pred strupenimi plini. Na letošnjem velesojmu bo komisija za zaščito zaledja pozala prebivalstvu, kako vsak hišni posestnik lahko zavaruje sebe in vse svoje ljudi v hiši ali na vrtu pred strupenimi plini v primeru napada zaledja »mest in vase« s plini, bodisi po artileriji, bodisi iz zraka (aeroplanov). To hišno ali vrtno zavišanje bo tako zidano, da bo v njem imelo gotovo število ljudi svoje zatočišče, kjer bo lahko dihala čist, svež prečiščen zrak oziroma kisik tudi takrat, kadar je zunaj atmosfera polna strupenih plinov. Iz zavišanja bodo tudi mogli opazovati zunanost in potem detektorjem določiti v notranjosti prisotnost plinov in celo njihovo kakovost. Obenem bodo tudi razstavljena neka druga obrambna sredstva. Tudi bo dana možnost, da se od znotraj razženejo strupeni plini od zavišanja proč in določi čas, kdaj smejo prebivalci zavišanje zapustiti in oditi iz nevarnega kraja. Ker je to v interesu vsakega izmed nas, bo važno, da si vsakdo ogleda zidavo in ureditev tega zavišanja. Podjetje Zupan, ki je zidalo ta vzorec zavišanja, bo vsakemu na razpolago. Načrti so arh. prof. Vurnikovi, plinska izvedba in filtracija zraka pa prof. dr. Samčeva.

— Občni zbor Zveze za tujski promet v Sloveniji se bo vršil 8. junija ob 11. v dvorani Zbornice za TOI v Ljubljani. Ako se ob določeni uri ne sestane zaščitno število članov, se bo skupščina vršila pol ure kasneje na istem kraju in z istim dnevnim redom ob vsakem številu navzočih članov.

— Zračni promet med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Danes prispe iz Bratislave v Zagreb aeroplan, ki se z njim jutri odpravi redni zračni promet med Zagrebom in Prago. Prvotno so hoteli letos uvesti tudi zračno zvezo med Zagrebom in Trstom preko Sušaka, kar je pa naletelo na denarne teškoče. Iz Zagreba bo odhajal aeroplan proti Pragi vsak dan ob 7. jutraj razen nedelj in praznikov. Ustavljali se bo v Bratislavi in Brnu. Iz Prage bo prihajal aeroplan v Zagreb ob 14.50. Za polet iz Zagreba do Prage bo treba plačati 600 Kč, do Brna 605, do Bratislave pa 500.

— Dober lov sardel. V noči od nedelje na ponedeljek so imeli ribiči z dalmatinskih odlokov izredno dober lov sardel, ki so jih nalovili okrog 300 kvintalov. Večino sardel so prodali tovarnam.

— Izlet po Karavankah. Pod tem naslovom izide sredi junija v samozaložbi avtorja R. Badiure prvi slovenski kažipot po Karavankah, Ziljski dolini, Rožu in Podjuni z lično zrisanim preglednim zemljevidom 1:300.000 ozemlja od Smohorja do Dravograda, od Velikova do Kokre. Obseg: 2 drobno tiskani poli. Vsebina: Splošna navodila (prestop meje), nato 63 najzanimivejših kombinacij eno in večdnevni

izletov po gori omenjenem ozemlju s praktičnimi podatki i. dr. pripomnjam, kvalificiranimi poti in pregledom avtobusov. Cena kažipota izredno nizka, samo Din 10 za izvod (po pošti Din 11.—). Kažipot se naroča na naslov: R. Badiura, Ljubljana, Knafljeva 9.

— Najpraktičnejši pouk o položaju našega gospodarstva nudi vsem slojem XII. ljubljanski velesojm od 4.—13. junija. Istočasno pa vzbujajo tudi nacionalno zavest, saj je velesojm edini forum, kjer je praktično prikazana delavnost, zmožnost in organizacijski talent Slovenca. Nikomur naj ne bo žal 10 Din za vstop na sejmšče, saj je ta vstopnina v primeri s tem, kar velesojm nudi poučnega in zanimivega, malenkostna. Odložite svoje izlete na prihodnje nedelje in izkoristite čas prireditve velesoja za koristni obisk.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo vreme spremenljivo. Večraj je bilo v severozahodnih krajih naše države oblačno in deževno, v jugovzhodnih pa večinoma jasno. Najvišja temperatura je znašala v Skopju 28, v Beogradu 26, v Splitu 25, v Sarajevu 21, v Zagrebu 20, v Mariboru 18.2, v Ljubljani 18.— Davi je kazal barometer v Ljubljani 760.6, temperatura je znašala 10.8.

— Slovenski natakator utonil v morju. V nedeljo so našli blizu Splita truplo tretjega utonjenca, ki je utonil 1. maja, ko se je potopila jadrnica. Bilo je truplo natakatorja iz Slovenije Ernesta Logaša, ki so ga popoldne pokopali na splitskem pokopališču. — Nesreča z motornim kolesom. V nedeljo ob 11. zvečer se je pripetila v bližini Griča pri Brežicah huda motoklistična nesreča. Skupina motoklistov iz Samobora se je vračala iz izleta. Med njimi je

ZUPNI ZLET

bil tudi trgovec Prebeg, ki je imel motoklist s priklopliko. Sam je vodil svoj motoklist, v priklopliki pa sta ga spremljala občinski tajnik Seljanec in privatni uradnik Peterkoč iz Kostanjevice v Sloveniji. Na spolski cesti je motoklist zanesel tako, da je prikloplika z vso silo zadela v brzojavni drog. Seljanec in Prebeg sta bila hudo ranjena. Peterkoču pa se k sreči ni zgodilo nič hudega. Prikloplika je na pomoč ljudi, ki so ranjena odnesli v brežičko bolnišnico. Včeraj jutraj sta se Peterkoč in Seljanec z avtomobilom vrnila v Samobor, Prebeg pa je ostal v oskrbi bolnišnice v Brežicah.

— Grenčica »Franz-Josef« je čistilo za prebivalca, preobložena z jedjo in pijačo.

— Mladi levi v zagrebškem zoološkem vrtu. Zagreb ima zelo lep zoološki vrt, ki ga lahko s ponosom pokaže vsakemu tujcu, saj so v njem krasni eksemplari divjih živali in ptic; posebno pozornost vzbujajo levi. Družina levov se je te dni počela za tri člane. Levinja Olga je namreč skotila pred dobrim tednom tri mladičke. V kratkem skotijo mladičke tudi levinja Lea.

— Tragično skakanje na vlak. V zagrebški bolnici je umrl včeraj mizar Josip Blažič, ki se je hotel odpeljati iz Kutine v Zagreb, pa je prišel na kolodvoru, ko je vlak že odhajal. Hotel je skočiti na vlak, pa je padel tako nesrečno, da so mu kolena odrezala desno roko in desno nogo. Nesrečen je v bolnici umrl, ne da bi se zavedel.

— Zastrupila se je in skočila v vodo. 18letna Jelencova Seme, uslužbenka v Novem Sadu, je odšla v nedeljo jutraj na petrovgradinske utrbe, kjer je popila večjo količino strupa, potem je pa skočila v Dunav in izgubila v valovih.

Iz Ljubljane

— Uprava ljubljanskega velesoja naproša vse odlične goste, ki so vabljani k slavnostni otvoritvi dne 4. junija, da se blagovoljito vpišati v velesojmsko knjigo, ki bo za to pripravljena v ravateljstvu pisarni.

— Vabila k otvoritvi XII. ljubljanskega velesoja od 4.—13. junija v Ljubljani so razposlana. Če komu vabilo pomotoma ne bi bilo dostavljeno, naproša velesojmska uprava, da se reklamira v velesojmski pisarni.

— V olepšavo uradnega postopja. Splošna maloželezniška delniška družba je dala nasaditi pred novim uradnim poslopjem na Celovski cesti vrsto dreves, kar lepi hiši v okras.

— Brez uspeha. Društvo državnih upokojencev v Ljubljani je svoj čas na jeftinim upokojenecem svetovalo, naj plačajo v majskega terminu le enomesečno najemnino ter sklenejo s hišnimi posestniki nove najemne pogodbe, v katerih naj bi bilo določeno mesečno in ne četrtletno plačevanje najemnine. Najemniki so poslušali za nasvet, a mnogi gospodarji

in oskrbniki niso hoteli sprejeti mesečne najemnine, temveč zahtevali najemnino za tri mesece vnaprej.

— Iz Dobrirove ulice. V zadnjem času so napravili v tej ulici naraven hodnik in sicer med Gorupovo ulico in Groharjevo cesto. Na grobo je napravljena pot, ki bo vodila z Dobrirove ulice v bodoči park med to ulico in Gradaščico. V bližini mostu so navozili velik kup kamenja, da se popravi in utrdi breg, koder ga je narasla Gradaščica pokvarila.

— Adaptacije. Ga. Franciška Zwitler je preuredila podstrešni prostor v stanovanje v enonadstropni svoji hiši št. 9 na Mirju. Na Gospodarski cesti je v delu adaptacija trgovinskih lokalov v enonadstropni hiši št. 7, ki je last Avgusta Jenka. Gospodarska cesta bo z adaptacijo lokalov znatno pridobila.

Damske sandale

Din 119

proti gotovini

dokler gotova traja

TEMPO

Gledališka 4 (nasproti opere)

— Iz Z naših cest in ulic. Občestni jarki so ponekod pokvarjeni in pomanjkljivi, da se deževnica s cestišč ne more odtekat v požiralnike ter stoji ob hodniku luže. Zdjaj so se spravili mestni delavci na pomanjkljive jark. Pretekli teden so popravili jarek v Gregorčičevi ulici med Gradiščem in Vegovo ulico, ta teden je pa v popravilu jarek na Rimski cesti ob Gorupovih hišah.

— Fasade obnavljajo ter barvajo. Drugi gradbeni del pa letos skoraj ni nobenih. Prijazno lice je dobila prebavarna dvonadstropna hiša v Hreki ulici št. 21, na Grudnovem nabrežju št. 11 je popravljena enonadstropna hiša z lepo svetlo barvo, obnovljena je fasada velike enonadstropne hiše na vogalu Karlovske ceste in Za gradom in manjše, tudi enonadstropne hiše Gledališka stolba 3.

— Skalaški film se ponovi v Ljubljani. Ljubljanski javnosti je še v dobrem spominu predvajanje prvega jugoslovenskega kulturno-alpskega filma »V kraljestvu zlatorogov«, ki je doživelo svojo veličastno krstno predstavo v veliki dvorani hotela Uniona ob priliki lanskega jesenskega velesoja. Ponovno so bile izražene želje nam Turistovskemu klubu »Skala«, da bi se ta film ponovil. Skalaši so v to svrhu izgotovili popolnoma novo kopijo. Je izpopolnil z nekaterimi novimi scenami ter jo odstopil kraljevemu odboru Rdečega križa v Ljubljani v predvajanje. Predstave se bodo pričele v soboto 4. junija v veliki dvorani hotela Uniona. Ostale podrobnosti so razvidne iz lepikov Rdečega križa, ki so plakati na po mestu. Da bo omogočen ogled tega domačega filma najširšim slojem, so se določile izredno nizke cene prostora. S tem bo ustrezno tudi vsem otm, ki si nameravajo film ogledati drugje. Omeniti moramo tudi, da so se določile izredne predstave za šolsko mladino, kateri je ob predhodni prijavi in pod vodstvom gg. razrednikov, določena izredna

SOKOLSKKE ŽUPE

vestopnina po 2 Din. V to svrbo je vložil kraljevni odbor Rdečega križa prošnjo na prosvetni oddelek banke uprave, da dovoli šolam skupni ogled tega filma. Rdeči križ, ki vrši plemenito delo na humanitarnem polju, bo uporabljal dohodke teh predstav za dijaško počitniško kolonijo v tej sezoni, zaradi česar je dolžnost vse javnosti, da to akcijo s čim večjim posetom podpre.

— Nekakšna četrt barak je bilo do slej Grudnov nabrežje. »Zloglasne« barake so sicer podirli že predanikim, vendar sta ostali še dve kot za spomin. Poleg njiju so lani postavili dolgo barako za delavce, ki so bili zaposleni pri reguliranju Ljubljani; te dni so jo podirli, ostali sta pa še stari baraki, v katerih so še vedno stanovali, ki se najbrž ne morejo odločiti za drugimi na žalostno pot v »Sibirijsko«.

— Lesen prulski, odnosno trnovski most, ki veže Janežičevo in Opekarsko cesto, na katerem se je lani pripetila huda avtomobilska nezgoda, bo nedvomno še dolgo most vzdihov avtomobilistov, čeprav so na pristojnem mestu že sklepali, da ga podro in zgrade železobetonski, širok most. Te dni popravljajo na desnem bregu pri mostu leseno ograjo, ki se je že začela podirati sama. Upati je vsaj, da se ne podri še most.

— Križevniško ulico kanalizirajo. Ta ulica ima sicer kanal, ki je pa še iz dobe stare Ljubljane ter zidan z opeko in kamnom. Leži samo meter pod cestiščem in je zaradi tega voda pronicala v klet neke hiše. Položili bodo betonsko kanalsko cev primerno globoko, da ne bodo trpele več poleg stoječe hiše, in sicer v dolžini 40 m.

— Kot znamenit stolp v Plaj je bila nagnjena zidana ograja ob poti na Grad, nad študentovsko ulico. Ograja je bila visoka okrog 2 metra, visela je pa 60 cm. Baje je bila stara okrog sto let in je bila nagnjena že od njega dni. Kljub temu so jo te dni podirli in grade betonsko ograjo, ki ne bo tako silila navzdol proti hišam.

— Opereta »študentje smo...« Deset let na šentjakobskem gledališkem odru. V sredo 1. junija in v petek 3. junija ponovi šentjakobski gledališki oder zabavno opereto v treh dejanjih, ki je doživela tak uspeh, da so bile vse do sedanjih predstave popolnoma rasprodane. Pri zadnji predstavi je odšlo spet mnogo ljudi brez vstopnic. Zato naj blagovoli cenjeno občinstvo kupiti vstopnice že v predproje. Predstavi v sredo 1. in v petek 3. junija sta brezposojno zadnji predstavi te izvirne velesojle. Kdor se hoče od arca namejati, naj nikar ne zamudi prilike ogledati si to zanimivo domačo opereto.

— Delavsko mladinsko prosvetno akademijo priredi »Svoboda« v soboto 4. junija ob 17. v dvorani Delavske zbornice. Akademija bo zelo lepa in pestra. Na pro-

gramu je godba, deklamacije, kratak igrokaz, petje, šaljivi nastopi otrok, otroški plesje itd. Vstopnina 3 Din sedeži in 2 Din stojališča. Družinski sedeži v predprojeji se dobe po Din 3. Predprojeja v »Delavski zbornici, I. nadstropje, I. vhod«.

— Preselitv pisarne. Sreski cestni odbor v Ljubljani sporoča, da se preseli njegova pisarna dne 30. t. m. iz Šolskega drevoreda v nove uradniške prostore na Krekov trg št. 10, I. nadstropje, kamor naj se tozadevni dopisi uradov, oziroma stranke obračajo.

— Fotoklub Ljubljana v drugi fazi svojega delovanja. Za jutri 1. junija ob 20. sklicuje Fotoklub Ljubljana v Maticno sobo gostilne pri Sokolu svoj redni članski sestanek, na katerega vabi vse svoje člane in prijatelje, zlasti še gospode, ki so se udeležili minule razstave. Na dnevnem redu bo baš pogovor o tej razstavi, kakor tudi o razstavi, ki jo priredi Fotoklub na jesenskem velesojmu in ki hoče obsežati amatersko fotografijo vse naše države. Ker je le malo časa do te razstave, je važno, da se prične delo zanj takoj in da se ga udeležijo vsi, ki se zanimajo zanj. Nadalje bo na dnevnem redu tudi pogovor o domu, ki si ga hoče fotoklub kupiti. Tudi tu je važno, da sodeluje čim več članstva. Ta večer bodo visele v Maticni sobi gostilne pri Sokolu slike, ki jim je žirija na razstavi priznala nagrado ali pohvalo. Na to opozarjamo vse, tudi fotoamaterje, ki še niso člani kluba.

Znižali smo cene vsem oblačilom. — Oglejte si zalogo!

J. MAČEK,

Ljubljana, Aleksandrova 12

— Vandalizem. Sokolska župa Ljubljana pripravila v proslavo stoletnice Tyrševega rojstva župni zlet in po mestu so nalepljeni lepaki, ki opozarjajo občinstvo na to lepo in pomembno sokolsko prireditev. Našli so se pa brezvestni vandali, ki so skoraj vse lepake raztrgali in pomazali. Vandalizem je znak posurovelosti in podivjanosti, ki je ne more zabrisati nobeno politično ozadje. Opozarjamo oblasti, naj stopijo podivjanim pobolnim in političnim zagrizencem na prste ter jih pouče, kaj se spodobi in kaj ne.

— Francoski institut v Ljubljani opozarja, da bo danes zvečer ob 9. predavala v društvenih prostorih gdca. Yvonne Morin, glavna tajnica internacionalne zveze šolarjev o »otroku v moderni francoski družini«. Predavanju bo pa sledil film: »Silkovita Francija«. Vabimo vse člane in prijatelje društva, da se udeležijo zanimivega večera.

— Na splošno željo občinstva vzporedi delavski oder »Svoboda« v ponedeljek 6. junija ob 20. v opernem gledališču repizo prve slovenske kolektivne drame »Hlapec Jernej in njegova pravica«, ki je dosegla ob premieri velik uspeh. Vstopnice se dobivajo v Delavski zbornici.

— Za spomladno sezono kupite trpežne in lepe čevlje po najnižjih cenah pri A. Gorše, Stari trg 15.

LJUBLJANA

Grafolog Karmah in njegovo delo

Kakor znano, se mudi splošno znani grafolog Karmah zdaj v Mariboru, kjer ima pislo, pokazati presenetljive dokaze svojih izrednih sposobnosti. Treba pa je poudariti, da dela ta grafolog na znanstveni podlagi in da ugotavlja svojo analizo z največjo natančnostjo in po temeljitim proučevanju pisave. V tem tiči velika razlika med njim in med onimi, ki se prenašajo poglabljajo v bistvo te izredno zanimive panoge znanosti.

Vsak dan opazujemo svojo pisavo, pa se največkrat ne zavedamo, da je to odsev naše duše. V njej se zrcali ves človekov notranji ustroj. Znamenja in poteze, ki imajo vsaka svoj pomen, more razložiti samo znanost, nazvana grafologija.

Da na svoji pisavi ne spoznamo nič posebnega, je razumljivo, ker delujejo pri tem različni komplicirani fiziološki in psihološki procesi. Za razlaganje pisave je treba dolgo študija in posebnega daru. Zaželene uspehe je mogoče doseči edino z dolgoletno izkušnjo v zvezi s sposobnostjo za to. Dober grafolog iz pisave takoj spozna duševno moč človeka njegov značaj, duševne lastnosti in napake, ki si jih sami ne upamo priznati. Grafologom, ki preizkušajo pisavo, se pokaže vse odsev in senčne strani du-

ševnega življenja človeka.

Ako bi si vsak dal pregledati svojo pisavo, bi bilo na svetu več soglasja in manj nesporazumljenja in bridkosti. Kar se je zgodilo, se da težko popraviti. Ako pa daste preceniti pisavo, je pa natančno znano, s kom soglašate in komu lahko zaupate bodoče življenje.

G. Karmah ni hiromant (ki prerokujejo z dlan), temveč samo grafolog (raziskovalec pisave) in s hiromanti nima nobene zveze. P. N.

Poln želodec, neredna vrenja v debelem črevesu, odebelelost jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnobe v prsih, močno srčno utripanje odpravi naravna »Franz Josefova« grenčica in zmanjša tudi naval krvi na možgane in oči. Zdravniška mnenja navajajo uprav presenetljive rezultate, ki so jih dosegli pri ljudeh, ki morajo mnogo sedeti, z »Franz Josefovo« vodo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Iz Celja

— Celjsko pevsko društvo priredi svoj pomladanski koncert v soboto, dne 4. junija ob pol 21. v veliki dvorani Celjskega doma. Izvajalo bo svoj turnejski program, ki obsega v prvem delu slovenske skladbe novokordijske in novejšje dobe, v drugem delu pa narodne pesmi raznih slovenskih narodov. CPD je tudi v odlični formi, kar je dokazalo na nedavni pevski tekmi v Ljubljani. Zato naj ne bo Celjana, ki bi ostal ta večer doma, saj bo nudil koncert glasbenemu nabrazencu kakor lajku dovolj umetniškega užitka.

— Proračunski provizori v Celju dovoljeni. Kr. banska uprava v Ljubljani je dovolila, da sme mestna občina celjska za dobo do končne odobritve proračuna za leto 1932 pobirati vse občinske davštine v višini in pod pogoji, kakor so bile dovoljene za leto 1931. Izjemo tvori le vodarina, ki se pobira po novem vodovodnem redu, odobrenem po kr. banski upravi.

— V celjski mestni klavni je bilo v preteklem tednu zaklanih: 60 svinj, 50 telet, 21 krav, 18 volov, 10 preščekov, 7 ovce in po 1 bik in telica. Uvoženo pa je bilo 1215 kg teletine, 434 kg svinjine, 195 kg sveže slanin in 39 kg govedine.

— Umrla sta 29. t. m. v celjski javni bolnici 35-letni brezposelni delavec Franc Hriberšek, ki je bil brez stalnega bivališča in 2-letni najemnikov sinček Luka Jurkovič iz št. Petra v Savinjski dolini. N. v. d. p.

— Dve izgubi. Na praznik 26. t. m. popoldne je bil z nekega voza na državni cesti med Celjem in Frankolovim izgubljen ženski dežnik, vreden 100 Din. V nedeljo 29. t. m. dopoldne pa je bila izgubljena na Mariborski cesti v Gaberju ženska zapetna ura s srebrno zapetno verzičico, vredna 350 Din. Pošteni najditelji naj oddajo najdene predmete pri celjski mestni policiji.

— Dozurno lekarniško službo v Celju ima tekoči teden do vključno petka 3. junija lekarna »Pri Mariji« pomagaje na Glavnem trgu.

— Razglas. Obveščajo se vsi naborni obvezniki, da se bo vršil letos redni nabor mladeničev za stalen kader v četrtak, dne 2. junija 1932 s pričetkom ob 7. uri jutraj v Celju, meščan. šola v Strossmaberjevi ulici. Istočasno se bo vršil tudi pregled vseh začasnih nesposobnih mladeničev ter mladeničev, ki so služili svoj kadarski rok pri konjenici in ki morajo na dan nabora prignati svojega jahalnega konja s predpisanim sedlom v Celje, da ga predsednik rekrutne komisije pregleda. Pozivajo se vsi obvezniki, pristojni v občino Celje - okolica, da se temu razglasu odzovejo, ker bi se v nasprotnem primeru postopalo napram njim po vojaških zakonih.

Nagajanje, nagajanje, nagajanje

Nevarno

— Sive lase dobivam. Kaj misliš, ali je barvilo za lase nevarno?

— Pa še kako! Moj stric si je začel barvati lase, pa je bil kmalu oženjen.

Tolazba

Siromašni žid je prišel potožiti svoje gorje Rotschildu. Bogataš ga je prijazno sprejel in potožil, češ, nikar ne obupaj, zdaj sem jaz bogataš, ti pa siromašni, toda to se bo obrnilo.

— Mislite? — je vprašal vzradošeni siromak.

— Seveda, ti boš siromak, jaz pa bogataš.

Prepir

— Zaslužil bi, da bi te vrgel po stopnicah.

— Ali misliš to resno ali za šalo?

V profesorjevi rodbini

— Mož, Evica je popila tinto; kaj naj storim?

Piš s svinčnikom

Mie d' Aghomes

42

Dustolovke

Roman

Grof, ki ni hotel, da bi se doktor Bellanger dolgo mudil pri njem, je našel v sebi toliko sile, da je vstal. Stal je pred tem nepovabljenim gostom in mu dejal z glasom, ki je iz njega odmeval gnev:

— Izgubite se, gospod, izgubite se. Nočem vas niti videti, niti slišati.

— Mož trenutno ni blazen, temveč besni, — je dejal zdravnik in se začel previdno umikati k vratom, kjer je stal redar pripravljen priskočiti zdravniku na pomoč.

Prošnja gospe de Marillac je bila ugodno rešena. Oblasti so odredile, naj prepeljejo grofa de Cizereta v zavod, ki se bo zdel zdravnikom najprimernejši.

Gospa de Marillac je bila v sedmih nebesih.

Georgetta je od jeze celo zbolela. Hotela je z doma, pa ni mogla. Čim je pa zvedela, da so oblasti odredile, naj prepeljejo njenega moža v norišnico, je dejala svoji materi:

— Draga mama, ker Maurice ne more več videti kaj delam, niti kritizirati mojega vedenja, zakaj bi se ne odpeljala na izprehod v zaprti kočiji? Hrepenim po zraku in izprehodu.

— Potrpi, dušica, — je odgovorila gospa de Marillac, — ne pozabi, da rodi potrpežljivost rože.

— Pa povabite danes koga na večerjo, če že ne smem na izprehod; če ni drugega, lahko povabite mojega kneza Vladimirja. Treba mu je sporočiti radostno vest. On me pa malo potolaži, a tolažba mi je zelo potrebna.

— Dobro, takoj mu pošljem pismo. Knez je bil zelo vesel pisma. Videl bo zopet Georgetto in preživel z njo večer. To je bila sreča, ki ga je dvigala v sedma nebesa.

Takoj se je napotil v mesto. Hodil je od trgovine do trgovine, dokler ni imel polne žepne lepih daril.

Komaj je knez prišel, je vprašal, kako je z grofici in zdravjem in ožen obraz njene matere je napravil nanj bolesten vtis.

— Georgetta se ne počuti dobro, — je odgovorila mati. — Takoj ji sporočim, da ste prišli.

Gospa de Marillac je pozvonila in velela slugi:

— Sporočite gospej markizi, da je prišel gospod knez. Povejte tudi gospej grofici, da jo prosim, naj pride sem, če ni preveč bolna. Knez Vladimir bi se ji rad poklonil.

Knez je opazil, s kolikim znanjem družabnih oblik je obvestila gospa de Marillac svoje hčerke o njegovem obisku.

Georgetta je kmalu prišla. Predno je pa odšla v salon, je stopila k svoji sestri in ji dejala:

— Prosim te, draga sestra, pokliči čez nekaj časa k sebi mamo in zadrži jo nekaj minut. Govoriti moram s knezom o važnih zadevah, na počem, da bi mama slišala najin pogovor. Kolikor pa poznam mamo, me ne bo pustila z njim same niti za hip.

Kmalu je prinesel sluga gospej de Marillac pisemce.

— Mama, prečitaj, prosim, tole. So stvari, ki jih je treba zvedeti brez odlašanja.

— Torej če dovolite, dragi knez, — je dejala, vzela pisemce in stopila k oknu.

Bilo je Klarino pisemce.

— Draga mama, ne morem najti primerne obleke. Pridi k meni, sicer ne pojdem večerjat. Prvič naj bi se srečala s knezom in mnogo mi je na tem, da napravi vaša boginja luninega sveta kraj vas dober vtis.

Gospa de Marillac je smatrala, da je najpametneje ne prepirati se s Klaro. Oprostila se je torej, češ, da se kmalu vrne.

Georgetta in knez sta ostala sama.

— Ah, ljubi knez, — je vzklila mlada žena in mu podala svoji krasni ročici, — kako neskončne so ure, ki jih preživim brez vas.

— O, kako prijetno in lepo se sliši to iz vaših ust! — je odgovoril knez in privlekel iz žepa dragocena darila.

Kmalu je prišla Klara z materjo, stopajoč liki boginja, in mati jo je s ponosom predstavila knezu.

Kneza je Klara takoj očarala in dejal je njeni materi:

— Zelo srečna mati ste, madame; dovolite, da vam iskreno čestitam in povem, da še nisem srečal tako krasne žene sredi tako očarljivih hčerk.

XIV.

ČE NE GRE GLADKO, POMAGA USODI SPRETEK ČLOVEK

Notar Dubertin je vstal in misleč, da Maurice de Cizeret še spi, ni hotel motiti njegovega počitka, ki ga je bil ubogi tako nujno potreben.

Čakal je v svoji sobi.

Slednjic ga je minila potrpežljivost in odšel je iz svoje sobe; v prvem nadstropju je srečal komornika.

— Kje je gospod grof? — je vzklil nil notar.

— Ne vem, — je odgovoril sluga.

— Gospoda že davno ni tu.

— Odšel je, odšel brez mene!...

Bože moj! Kaj neki se mu je pripetilo? Kakšna nesreča! Najbrž je odšel k tem ljudem in se mu je kaj pripetilo.

Stari notar je odšel naravnost h gospe de Marillac.

— Gospo de Marillac bi rad videl, — je dejal vratarju.

— Gospe ni doma, — je odgovoril vratar po naročilu, ki ga je bil dobil.

— Gospa je na izprehodu.

— Če gospe ni doma, bi pa rad govoril z grofico de Cizeret, — je dejal stavec.

— Tudi gospe grofici ni doma.

— Ali mislite, da se bosta dami kmalu vrnila? — je vprašal stavec.

— Ne, dami se vrnejo pozno, najbrž bosta obedovali v mestu.

— Varajo me, — si je mislil Dubertin. — Rade bi me spravile od tod, tu se je gotovo pripetilo nekaj nenavadnega.

Stavec je odšel težkega srca in mračnih misli. Sam ni razumel, kaj se godi z njim.

Vrnil se je in napel vse sile, da bi zvedel, kaj se je zgodilo z grofom, toda ves njegov trud je bil zaman.

Sam ni vedel, kaj početi. Slutil je pa, da se je zgodilo nekaj strašnega; zato je hitel na policijo in povedal šefu, da je grof de Cizeret brez sledu izginil.

Šef se je informiral po pisarnah in notar je kmalu zvedel, da so grofa aretirali kot norca, ker je pri svoji ženi strahovito razgrajal.

Kupujte kolke protituberkulozne lige!

Promenada v kopalnih oblekah

Originalna modna revija po pariških ulicah — Policija razgnala množico radovednežev

Bilo je prve dni maja, ko se je ustavil promet celega pariškega okraja in ljudje so strmeli nad modno novostjo, ki je bila celo za Pariz nekoliko pretirana. V okraju pariških modnih trgovin blizu Vendomskega trga so namreč priredili zabavno modno revijo kar na prostem. Skupina pogumnih manekink nekega modnega salona je prikoralala na cesto v kopalnih oblekah. Bila so sama mikavna dekleta, na sebi so imele samo pižame s širokimi nogavicami ter kopalne klobuke in čevlje. Pižame so zakrivala seveda samo del telesa tako, da se je moški svet ob pogledu na lepe manekinke pošteno naslajal. Celo najliberalnejši Parižanom se je zdelo promenada v kopalnih oblekah pretirana. Slišali so se protesti zlasti proti onim kopalnimi oblekam, ki so močno podobne moškim kopalnimi hlačkam, samo da imajo še volnen podprnik.

Starejši ljudje so zatrjevali, da bi se dostojna dama v taki obleki ne dala presenetiti niti v spalnici in godrnjali so, češ, da mislijo moderne žene samo na to, kako bi čimbolj razgalile in pokazale svoje telo. Najmodnejše dame kopalne obleke so jim bile v spodnjo in izjavljali so, da je današnji svet do skrajnosti pokvarjen. Mlažji gledalci pa niso bili tako strogi v svojih sod-

bah. Menili so, da bi se pomanjkljive kopalne obleke damam na plaži prav dobro prilegale, da pa za promenado po mestu niso primerne. Kljub vsem protestom in pomislekom se je pa nabralo okrog lepih, napol nagih manekink toliko radovednežev, da so bile ulice polne ljudi, ki kar niso hoteli verjeti svojim očem. Nastopiti je morala policija, ki je med splošnimi protesti izpraznila ulice, da se je mogel vršiti promet. Lepa dekleta v najmodnejših kopalnih oblekah so jo pa morala urno odkuriti v svoj modni salon, ker so postajali protesti proti preočiti nagoti vedno glasnejši.

Pariške modne trgovine se pa niso dale zastrašiti in vse kaže, da bodo take modne revije nadaljevale. Gospodari pravijo, da jim nihče ne more prepovedati pošiljati manekinke v kopalnih oblekah na pariške ulice, češ, da bodo iste kopalne obleke vzbujale v najelegančajših kopališčih riviere navdušenje in občudovanje in da bodo gosposde blagorodnim damam v njih celo ploskali. Policija pričakuje, da se bo poskus z originalno modno revijo ponovil in sklenila je nastopiti proti dotičnim modnim salonom z motivacijo, da motijo promet in kršijo cestnopolicijske predpise.

V Ameriki umirajo od lakote

Amerika ni bila navajena težkih gospodarskih kriz in zato jo je zadela sedanja tem težje. Na zunan se kaže gospodarska kriza v Ameriki zelo drastično. Lani se je končalo v New Yorku 20 ljudi življenje zaradi lakote, 95 sestradih in od lakote onemoglih ljudi so pa rešili smrti v zadnjem hipu, ker so slučajno odkrili njihovo bedo. Poleg tega je umrlo 12 ljudi zaradi onemoglosti tako, da je zahtevala lakota lani samo v New Yorku 32 žrtev. Zelo verjetno je, da bi nekateri reveži ne bili umrli, če bi se bili obrnili na pristojna mesta za podporo. Nekateri niso vedeli, kam se je treba v stiski obrniti, drugi so bili pa tudi v najhujši sili tako ponosni, da niso hoteli živeti od miloščine. Gotovo so pa bili med njimi tudi taki, ki so prosili, pa niso ničesar dobili. Med žrtvami lakote so večinoma nižji pisarniški uslužbenki in uslužbenke, ki so ostali brez službe.

Žrtev lakote je postal tudi poljski slikar Dan Kolski, ki je dosegel še nedavno z razstavo svojih slik v New Yorku precejšen uspeh. Vodilni konservativni listi so pa priobčili o njegovi razstavi neugodno kritike in slikar ni mogel prodati nobene slike več. Ostal je brez sredstev in končno je v obupu sestradih in onemogel skočil z novega mostu Georga Washingtona. Zapustil je pismo, v katerem je priznal, kaj ga je pognalo v smrt.

Brezposelnemu delavcu Edwardu Gelpu v Chicagu je bilo odpovedano stanovanje, ker ni mogel plačati najemnine. Zvečer pred deložacijo je odprl v svoji siromašni sobici pipo plinovo-

ga in legel na tla, da bi se zastrupil. Bil je že onesveščen, ko so sosedje opazili, da uhaja iz njegove sobice plin. Poklicali so policijo, še pred njenim prihodom so pa odprli delavčevu stanovanje in nekdo je prižgal električno luč. Iz stikala je pa slučajno švignila iskra, nastala je eksplozija, ki ji je sledil požar. Vnela se je slamnjača, na kateri je ležal onesveščen delavec, ki je zgorel, kajti nekateri sosedje so zbežali iz gorečega stanovanja, drugi so bili pa tako opečeni in ranjeni, da nesečnež niso mogli pomagati. Pozneje se je izkazalo, da bi bil itak umrl, ker je bil od lakote že tako onemogel, da bi ga ne bili mogli rešiti.

Slepi matematik

V zgodovini švedske znanosti so zabeležili te dni edinstven dogodek, ko je od rojstva slepi matematik dr. Nils Juringius na stockholmski univerzi javno branil svojo tezo o simetričnih funkcijah in je bil proglašen za doktorja. Mladi doktor se mora zahvaliti za svoj uspeh železni energiji in presenetljivemu spomenu. Ima staro skrbno mater, ki mu je čitala doma vsa znanstvena dela, kar jih je potreboval za svoj študij, sin ji je pa potem narekoval svojo znanstveno razpravo, ki mu je prinesla doktorski naslov. Mati je bila slepemu sinu najzvestejša in najboljša tatica, kar si jih je mogel želeči.

Znanje mladega doktorja je tako obsežno in temeljito, da je moral celo njegov oponent, vseučiliški profesor iz Upsale, priznati, da je moral napeti vse sile, da je snov obvladal in proučil. Po svojih kritičnih opazkah je naslovil oponent na dr. Juringia tele besede: »Poleg sveta oblik, barv in linij,

ki jih dojema večina ljudi, je še drugi svet, ki je večini ljudi zaprt. To je svet absolutnih števil, svet matematike. Le redkim ljudem je dana možnost najti radost in srečo v kombinacijah števil in simetrijah oblik.« Oponent je čestital mlademu doktorju, da mu je bila dana možnost prodreti v svet števil in najti v njem vir čiste radosti.

Zdehanje prastara dedščina

Po mnenju profesorja berlinske klinike Peipra je nam zdehanje ostalo iz davne preteklosti — žal moramo napisati živalske — ko smo bili pred milijoni let vsi ne glede na politično prepuščanje še živali. Znano je, da tudi živali se zdaj zdehajo in da zdehajo celo vodna bitja, ki nimajo velikih možganov. Zdehanje leži v spodnjih plasteh možganov in je prastara dedščina. V pradednih časih je pa bilo zdehanje prav za prav dihanje. Način, kako zdaj dihamo, nam ni bil prirojen, temveč smo ga pridobili z razvojem. Pri tem je pa ostal spomin na prvotno dihanje, ki je bilo kot rečeno naše zdehanje.

Če smo utrjeni, ni normalni dihalni center novolj inerviran in tako izgubi oblast nad dremajočimi načini prvotne navade, ki se naenkrat oglašajo v obliki, kakršna je bila pred mnogimi milijoni let. Takoj nato pa običajno dihalno središče zopet prevzame svojo oblast. Pri zdehanju postanemo torej za hip bitje, kakršno smo bili pred milijoni let. Prof. Peiper zga razlagati tudi zdehanje od dolgega časa. Možno pravi, da zdeha celo pes, če ne ve, kaj početi. Z zdehanjem človek po mnenju nemškega učenjaka tudi na zunaj dokazuje, da izvira od živali.

Štiri ekspedicije na Himalajo

Že lani so se večkrat ponavljale vesti, da bo letos splošen naskok na Himalajo. Zdelo se je, da bo ostalo samo pri govoricah, toda letos spomladi bodo najvišji vrh sveta naskočile kar štiri ekspedicije. Prva je nemško-ameriška pod vodstvom Merkela, drugo vodi znani veleturnist Anžež Frank Smythe, ki je že plezal na Mont Everest, tretja je švicarsko-francoska pod vodstvom Marcela Kurza, četrt pa je japonska. Tudi Rusi in Italijani so se pripravljali za Himalajo, pa so načrte opustili. Kakšnega značaja in pomena so vse te ekspedicije, ni točno znano, ker vsi skrivajo svoje načrte. Gorova je edino to, da bo Smythe znova naskočil Mont Everest, do katerega ima takorekoč pravico, dočim ima Kurz baje nalogo, da izvede merjenje v Himalaji. Seveda je to samo krinka za druge načrte prav tako, kakor je gotovo dejstvo, da japonska ekspedicija ni znanstvena, temveč je njen edini namen, da prehitijo belce in jim odvzame slavo prvenstva pri naskoku na Mont Everest.

Razmišljivo

Neki raziskovalec trdi, da živi v bengalskih džunglah zver, ki se je boji celo tigr.

— To bo najbrž tigrica.

V šoli

— Janezek, ali poznaš tekočino, ki nikoli ne zamrzne?

— Vreka voda, gospod učitelj.

Srečke

za III. razred

drž. razr. loterije

SO

dospele

Obnovite jih pravočasno.

Nekaj neobnovljenih srečk je na razpolago onim, ki hočejo igrati v tem kolu zlasti v V. razr., ki razdeli med srečne igralce vedno težke milijone.

Zadružna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Otvoritveno naznanilo!

TOVARNA JOS. REICH

naznanja, da je otvorila novo sprejemališče na

MIKLOŠIČEVI CESTI ŠTEV. 28

ter se vlfudno priporoča za kemično snajenje, barvanje in plisiranje oblek. Svetlolikanje ovratnikov in pranje domačega perila.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znaklo! — Na vprašanje brez znanke se odgovorilama. — Najmanjši oglas 5—

POUK

STOJEPIŠNI POUK
Večerni tečaj za začetnike in izveščance. Vpisovanje vsak tork in soboto od 6. do 8. ure zvečer. Šolnina nizka. — Christofor učni zavod, Domobranska cesta 7/L. 2036

ZIVALI

PAPIGA
mala, zelena, je ušla. Proti nagradi oddati Slomškova ulica 27. M. Jeglič. 2229

PSA PTICARJA
prodaja A. Dermota, Litija. 2220

PRODAJ

6 NOVIH PANJEV
A. Z. — in črešnjavo
SEALNICO
prodaja Ignac Sprajcar, mizar, Breza-Trebnje. 2224

ZIMA!

Kdor želi kupiti žimo, si jo lahko ogleda na velesojmu, pavilji. »H« v zunanji prostori. Žimo bo jako lepa in dolga in zajamčena. Cena snižana. Se priporoča za obilni obisk. — Stanko Remic, predilnica žime, Ljubno ob Savinji. 2006

LEZALNE VRTNE STOLE

po 100 Din
prodaja Sitar Karol, tapetnik in dekorater, Ljubljana, Wolfova ulica 12. 2231

VOLNO ZA MODROCE

prodaja zelo poceni šega, Cankarjevo nabrežje 5/L. 1814

GLASBA

KLAVIRJI, PIANINI
prvovrstnih inozemskih znamk od Din 11.000 naprej. — »MUZIKA«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 40. 18/T

NEPREMIČNINE

ENODRUŽINSKA HIŠA
novozidana, z velikim vrtom, naprodaj. — Pobrežje, Gubčeva ulica 45. 2223

GOSTILNO

dobičkanosno in dobro vpeljano z inventarjem in zalogo v centru Zagreba, takoj oddam v najem zaradi bolezn. Potreben kapital 30.000 Din. Informacije: Gostiona »Krško«, Skalinska. 2222

TRGOVINO Z USNEM

dobro vpeljano, oddam takoj v najem z blagom ali brez blaga. Točna pojasnila daje Anton Štefe, Kranj. 2219

SLUŽBE

VAJENCA
s primerno predizobrazbo, za trgovino z mešanin blagom sprejme Norb. Zanler & sin, Sv. Peter v Savinski dolini. 2227

KUHARICO
z dobrimi spricčevali sprejem takoj. — Vprašati v gostilni »Oraoc«, Zagreb Frankopanska ulica 13. 2226

NATAKARICO
(donašalko jedil), marljivo in prijetne vnanjosti sprejem takoj. Vprašati v Zagrebu, Frankopanska ulica št. 13. 2225

DEKLE
močno, zdravo in pošteno, vaje na gospodinskih del, ki zna malo kuhati, išče službo. Kavčič Pavla, Slov. Javornik 81. 2221

RAZNO

MODROCE

otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje

IGNACI NAROB,
Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu) 25/T

NOGAVICE

damske svilene, perilo
SRAJCE
LJUDEVIT GLUHAK
Gosposvetska 16 (pri Levu) 56 T

SOBOSLIKARSKA

pleskarska in vsa v to stroko spadajoča dela po najmodernejših vzorcih solidno in konkurenčno izvršuje JOSIP MARN, d. z. o. z., LJUBLJANA, Dunajska cesta 9. Telefon 30-68.

ZAKLANO IN ŽIVO PERUTNINO TER JAJCA
po najnižjih dnevnih cenah v vsaki količini dobavlja Ignac Lackenbacher, Bjelovar. 2209

Najcenejši nakup
KONFEKCIJA — MODA
ANTON PRESKER,
Ljubljana, Sv. Petra c. 14. 22/T

ČEVLJI

NA OBROKE
»TEMPO«, Gledališka ulica 4 (nasproti opere). 19/T

VINO IN ŽGANJE

čez ulico:
Štajersko belo 1 Din 6.50
Dalmatinsko črno » » 8.—
Rizling » » 9.—
Cviček la » » 9.—
Burgundec rdeč » » 10.—
Muškati silvanec » » 12.—
Jabolčnik la. » » 4.—
Pelinkovec liker 28 odstotni » » 24.—
Rum fini čajni 40 odstotni » » 24.—
Slivovka pristna » » 28.—
ter raznovrstno žganje, likerji in brandy (konjak) po znatno znižanih cenah prodaja
S. J. JERAJ, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 38. 2188